

Prof. dr hab. inż. Tomasz Strzelecki

Prof. Tomasz Strzelecki urodził się 22 marca 1945 roku w Częstochowie w rodzinie inteligentnej. Praktycznie całe życie, od 1945 roku, spędził we Wrocławiu. Po ukończeniu wrocławskiego III Liceum Ogólnokształcącego rozpoczął w 1961 roku studia na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej. Razem z grupą 10 osób był studentem drugiego roku nowo utworzonego Studium Podstawowych Problemów Techniki (kierunku przekształconego później w Wydział Podstawowych Problemów Techniki). Studia ukończył w 1967 roku jako magister inżynier budownictwa. W tym też roku został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Fundamentowania, zorganizowanej i prowadzonej przez profesora Igora Kisiele. W latach 1972-1973 odbył staż naukowy w Instytucie Mechaniki Politechniki Poznańskiej pod kierunkiem prof. Włodzimierza Derskiego, ówczesnego dyrektora Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. W czasie tego stażu nawiązał bliską współpracę z prof. Zenonem Kończakiem oraz prof. Zofią Sobczyńską-Kończak. Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu w 1973 roku Rada Naukowa Instytutu Geotechniki Politechniki Wrocławskiej za pracę z zakre-

su mechaniki gruntów. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. Zenon Kończak. Stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budownictwa uzyskał w 1982 roku na Wydziale Budownictwa Politechniki Wrocławskiej, wydając monografię habilitacyjną pt. Teoria elektrohydrodynamiczna gruntu. Po wydaniu monografii, której prof. Tomasz Strzelecki był redaktorem, pt. „Mechanika Ośrodków Niejednorodnych. Teoria Homogenizacji” uzyskał tytuł naukowy profesora nauk technicznych, który nadał mu Prezydent RP w 1998 roku. Pracę naukowo-dydaktyczną rozpoczął w styczniu 1968 roku w Katedrze Fundamentowania, przekształconej następnie w Instytut Geotechniki. Prowadził zajęcia ze studentami wydziałów: Budownictwa i Górnictwa, na kursach podstawowych, takich jak: statyka, wytrzymałość materiałów, mechanika gruntów i skał oraz wielu specjalistycznych: reologia gruntów, fundamentowanie, modelowanie procesów geologiczno-inżynierskich, hydrogeologia inżynierska, hydraulika, teoria homogenizacji. Pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji: w kadencji 1989-1992 był wicedyrektorem Instytutu Geotechniki, w kadencji 2005-2008 – dyrektorem, a w latach 2015-2016 pierwszym kierownikiem nowo powstałej Katedry Geotechniki, Hydrotechniki, Budownictwa Podziemnego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej. Od 2007 do 2016 r. prof. Tomasz Strzelecki pełnił również funkcję kierownika Zakładu Budownictwa Wodnego, później Budownictwa Wodnego, Geodezji i Geologii Inżynierskiej.

W roku 1976 odbył 6-miesięczny staż w Institut de Mecanique na Universite Scientifique et Medicale de Grenoble, gdzie współpracował z prof. Jean Louis Auriault, z którym ma liczne wspólne publikacje w zakresie teorii homogenizacji. W okresie od września 1982 do lutego 1988 pracował na Uniwersytecie w Annabie (Algeria) na Wydziale Geologii Inżynierskiej na stanowisku profesora, gdzie wykładał w języku francuskim: analizę matematyczną, hydrogeologię inżynierską, geotechnikę. W okresie od stycznia do czerwca 1989 roku pracował na stanowisku profesora drugiego stopnia w Instytucie Mechaniki na Universite Scientifique et Medicale de Grenoble, gdzie prowadził zajęcia w języku francuskim z teorii homogenizacji ośrodków periodycznych.

Głównym obszarem zainteresowań badawczych i naukowych prof. Tomasza Strzeleckiego jest mechanika gruntów i skał, w tym teoria porosprężystości, mechanika ośrodków niejednorodnych, teoria homogenizacji, teoria termokonsolidacji gruntów, szczególnie w zastosowaniu do zagadnień zgazowania węgla i jego oddziaływania na środowisko, zastosowanie sieci neuronowych i algorytmów genetycznych w mechanice gruntów i zagadnieniach procesów odkształceń powierzchni terenu na obszarach szkód górniczych. Prof. Tomasz Strzelecki opracowywał podstawy teoretyczne, badał równania – opisujące rozważane procesy, analizował metody rozwiązywania zagadnień brzegowych. Powstało w ten sposób szereg metod mających istotne znaczenie praktyczne. Uzyskał też wiele oryginalnych rozwiązań mających zastosowanie w obliczeniach inżynierskich, dotyczących przede wszystkim zagadnień geotechnicznych. Bardzo znacząca była współpraca prof. Tomasza Strzeleckiego z jednostkami gospodarki narodowej. Jego prace były podstawą projektów technicznych w licznych kopalniach węgla, w tym w kopalniach węgla brunatnego, opracowań dotyczących zbiornika poflotacyjnego Żelazny Most należącego do KGHM oraz wielu projektów w zakresie budownictwa hydrotechnicznego w Polsce.

Prof. Tomasz Strzelecki opublikował 88 artykułów (w tym 62 obcojęzycznych), 1 dysertację (habilitacyjną) i jest autorem 2 patentów oraz 55 innych prac o charakterze opracowań inżynierskich. Jego prace były wielokrotnie cytowane (według SCI). Jest redaktorem i współautorem 2 monografii naukowych i współautorem 1 skryptu. Książki zawierały stworzone podstawy teoretyczne i metody obliczeniowe. Stały się podstawą kształcenia studentów, a w szczególności doktorantów. Pod kierunkiem prof. Tomasza Strzeleckiego powstało ponad 70 prac magisterskich i inżynierskich. Kilkadziesiąt z nich powstało w Algierii w języku francuskim. Jest promotorem sześciu doktoratów. Był ponadto opiekunem trzech stażystów z Francji. Jedna ze stażystek w czasie pobytu w Instytucie Geotechniki we Wrocławiu wykonała znaczącą część swojej pracy doktorskiej,

którą następnie obroniła z wyróżnieniem w Instytucie Mechaniki w Grenoble. Był recenzentem 6 prac doktorskich, 4 prac habilitacyjnych i 3 wniosków o tytuł profesora. Przygotowywał też super recenzje dla Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Współpracuje z licznymi ośrodkami naukowymi. Wielokrotnie był wybierany do komitetów naukowych znaczących konferencji naukowych. Przewodniczył licznym sesjom na tych konferencjach.

Był i jest członkiem licznych organizacji zawodowych. W latach 1990-1993 był sekretarzem Komisji Budownictwa i Mechaniki PAN – Oddział we Wrocławiu, a od 1979 roku członkiem Sekcji Geotechniki przy Komitecie Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Obecnie jest powołany w skład Sekcji Geotechniki i Infrastruktury Podziemnej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN Wydział IV Nauk Technicznych na kadencję 2016-2020.

Osobną kartę w działalności prof. Tomasza Strzeleckiego stanowi jego działalność w zakresie zarządzania firmą. Jako założyciel i prezes spółki Biprogeo S.A. od 1992 do 2001 rozwinął wdrożenia SIT/GIS w kraju i za granicą. Zrealizowane wdrożenia systemów wspierających zarządzanie informacją przestrzenną miały miejsce między innymi we Wrocławiu, Warszawie, Gdyni, Rzeszowie, Tarnowie, Suwałkach, Nowym Sączu, Polkowicach, Gliwicach oraz w firmach KGHM – Polska Miedź, Transprojekty – Krakowski i Gdański. Za granicą były to wdrożenia w zakresie map numerycznych w Maroku, Nigerii, Ghanie, Niemczech, Szwajcarii, Luksemburgu, Rosji, systemu katastralnego w Libanie oraz w zakresie projektowania linii kolejowej w Grecji. Owocem prac kierowanej przez niego firmy były również liczne systemy informatyczne, które wdrożono w jednostkach administracji rządowej i samorządowej w kraju i zagranicą.

Prof. Tomasz Strzelecki był wielokrotnie nagradzany za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Otrzymał 12 nagród JM Rektora Politechniki Wrocławskiej, liczne nagrody Dziekana i Dyrektora Instytutu Geotechniki. Posiada Złotą odznakę Politechniki Wrocławskiej, Złoty Krzyż Zasługi oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal 100-lecia Uczelni Technicznych we Wrocławiu, Medal – Zasłużony dla Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej.

W latach 1980-1981 był członkiem Komitetu Założycielskiego NSZZ Solidarność na Politechnice Wrocławskiej. Następnie został Przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ Solidarność w Instytucie Geotechniki oraz członkiem Komisji Zakładowej Politechniki Wrocławskiej.

Prof. dr hab. inż. Wojciech Puła

VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna „WOD-KAN-INSTAL”

Kielce, 21 – 23 listopada 2017

W dniach 21 – 23 listopada 2017 roku po kilkuletniej przerwie odbyła się w Kielcach kolejna, VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna „WOD-KAN-INSTAL”. Dłuższa przerwa w spotkaniach pozwala wyraźnie odnotować, jak wiele istotnych zmian nastąpiło w ostatnich latach. Równocześnie trzeba podkreślić, że niezależnie od wiodącej tematyki wszyst-

kie spotkania kieleckie pozostają w dużym stopniu zdominowane przez zagadnienia związane z technologiami bezwykopowymi – zarówno w aspekcie eksploatacji istniejących sieci, jak też budowy nowych kanałów grawitacyjnych.

W trakcie obrad przedstawiono referaty szkoleniowe (tak zwane profesorskie) oraz normalne referaty techniczne i wystą-

Rys. 1. Element wyrównujący wytworzony na bazie tworzyw z odzysku

pienia promocyjne firm. Obrady w pewnym stopniu były zdominowane przez konsekwencje powtarzających się w ostatnich latach dynamicznych zjawisk meteorologicznych oraz wprowadzanych nowych rozwiązań materiałowych i technologicznych. Oczywiście trudno przecenić znaczenie nowej ustawy prawo wodne, jednak świadomość jej konsekwencji nadal pozostaje cząstkowa.

Program Konferencji obejmował następujące referaty szkoleniowe:

- R. Błażejowski (Poznań): Jak wybrać i zaprojektować najlepszy system kanalizacyjny na obszarach wiejskich?
- W. Dąbrowski (Kraków): Jak oceniać zagrożenie korozją siarczanową w kanalizacji?
- E. Kuliczowska (Kielce): Jak planować inspekcje i rehabilitacje przewodów kanalizacyjnych?
- A. Kuliczowski (Kielce): Jak oceniać bezpieczeństwo konstrukcyjne przewodów wodociągowych?
- M. Kwietniewski (Warszawa): Jak dobierać materiały do budowy przewodów wodociągowych?

- J. Łomotowski (Wrocław): Jak oceniać stabilność chemiczną i biologiczną wody w systemach wodociągowych?
- J. Rak, B. Tchórzewska-Cieślak (Rzeszów): Jak zarządzać ryzykiem w wodociągach i kanalizacji?
- Z. Suligowski (Gdańsk): Jak rozwiązywać problemy funkcjonowania kanalizacji wód opadowych w warunkach opadu wykraczającego poza powszechnie uznawane standardy?
- A. Wysokowski (Zielona Góra): Jak prawidłowo projektować, budować i eksploatować przepusty drogowe?

Ponadto ogłoszono cztery referaty naukowo – techniczne wiążące się bezpośrednio z tematyką prac realizowanych w Politechnice Świętokrzyskiej:

- E. Kuliczowska, K. Bąba (Kielce): Możliwości zastosowań sieci neuronowych w dokonywaniu oceny stanu technicznego przewodów kanalizacyjnych,
- E. Kuliczowska, M. Sitarski (Kielce): Technologie bezwykopowe na sześciu kontynentach”,
- A. Kuliczowski, S. Nogaj (Kielce): Zastosowania rur kamionkowych w bezwykopowej wymianie przewodów kanalizacyjnych,
- A. Zwierzchowska (Kielce): Bezwykopowa budowa przewodów podziemnych – kierunki rozwoju.

W ramach prezentacji firmowych przedstawiono ofertę następujących firm:

- EW INVEST Eryk Wiśniewski w zakresie elementów zwieńczeń przypowierzchniowych z recyklatowych tworzyw sztucznych do studzienek kanalizacyjnych „System TVR T”,
- JUMARPOL w zakresie tensometrycznego pomiaru naprężeń (Tensometr przewiertowy T-X) pozwalającego kontrolować przebieg prac przy przewiertach (kwestia wytrzymałości rur PE),
- NBI- Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne – czasopismo będące współorganizatorem konferencji,

Rys. 2. Ekspozycja maszyn przeciskowych

Rys. 3. Komora (studzienka rewizyjna) służąca do bezwykopowego wprowadzania rurociągów o mniejszych średnicach
Po prawej stronie przykład prawidłowo wykonanego otworu w ścianie betonowej

Rys. 4. Przykład wiertnicy do bezwykopowego wykonania kanału grawitacyjnego

Rys. 5. Przykłady pomp w technologii japońskiej

- PER AARSLEFF Polska specjalizujące się w renowacji rurociągów, w tym technologii rękawa,
- SMART CITIES nowej generacji platforma komunikacyjna,
- TERMA – wiertnica grawitacyjna (produkt do bezwykopowego wykonywania kanałów grawitacyjnych, umożliwiająca w niektórych sytuacjach między innymi prowadzenie prac z komory o wielkości tradycyjnej studzienki rewizyjnej,
- TITAN Polska specjalizująca się w aluminiowych szalunkach wykopowych,.

W trakcie konferencji odbyła się wystawa, na której prezentowano wyroby poszczególnych firm. Obok przedstawianych w wystąpieniach firmowych na uwagę zasługują produkty:

- firmy GAMART, zwłaszcza w zakresie łuków giętych PE (do $\phi 250 \times 14,8$ oraz $\times 22,7$ mm) o promieniu gięcia $r = 3,5D$ i innowacyjnych łapaczy wody deszczowej

Rys. 6. Mała przydomowa oczyszczalnia ścieków złoza tarczowe

Rys. 7. Alumirowy system oszalowań wykopowych

z dachów pozwalających zabezpieczyć instalacje przed przelaniem wody w zbiorniku (alternatywne wykorzystanie nawet do 100% spływu),

- firmy MIDO w zakresie technologii wierceń grawitacyjnych, w tym wykonawstwie kolektorów o średnicy do $\phi 500$ mm,
- firmy KRASOTECH specjalizującej się w systemach do bezwykopowej renowacji rurociągów oraz specjalistycznych kamerach do inspekcji kanałów,
- firmy EBARA specjalizującej się w pompach, w tym szczególnie w pompach zatapialnych oraz mieszadłach śmigłowych (służących na przykład do mieszania osadów),
- firmy KINGSPAN w zakresie innowacyjnych biologicznych oczyszczalni ścieków,
- firmy JUMARPOL w zakresie sprzętu wiertniczego,
- firmy TERMA w zakresie maszyn przeciskowych.

Na szczególną uwagę zasługują rozwiązania w zakresie bezwykopowych technologii budowy grawitacyjnych (to jest

Rys. 8. Polietylenowe łuki gięte

z zachowaniem kierunku spływu oraz wielkości spadku) kanałów obecnie o względnie małych średnicach. W szczególnie trudnych warunkach realizacyjnych, w tym między innymi na obszarach żuławskich może to być jedyne rozsądne rozwiązanie problemu budowy sieci.

Problemy renowacji i odbudowy istniejących sieci stają się szczególnie aktualne w warunkach funkcjonowania nowej ustawy prawo wodne. Bardzo ważne jest, aby zastanowić się nad ogólnie niskim stanem znajomości posiadanego majątku komunalnego, a w konsekwencji na ogół odpowiednio obniżonym stanem technicznym sieci. Bardzo wiele zastrzeżeń budzą nowe inwestycje, w tym współfinansowane, a tu ostatecznie podpisuje się cyrograf o trwałości inwestycji (minimum 5 lat). Chodzi tu nie tylko o rozsądne sformułowanie programu inwestycji, ale o jej realizację i późniejszą eksploatację. Cezura 5 lat wydaje się być dostatecznym przedziałem czasu.

Dysponowanie odpowiednim wyposażeniem staje się koniecznością w warunkach polskiej rozproszonej organizacji eksploatacji. Stąd wynika znaczenie systematycznej aktualizacji informacji, w tym poprzez organizację konferencji o wyraźnym profilu technicznym. Zainteresowanie Konferencją było znaczne, o czym świadczy liczba (około 100) uczestników w warunkach długiej przerwy w organizacji imprezy, krótkiego czasu akwizycji, a nałożenie się na siebie terminów kilku zbliżonych tematycznie spotkań musi być traktowane jako sukces.

Prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski
Politechnika Gdańska

Nowa zabudowa duńskich terenów portowych i stoczniowych

Rozpoczęte jeszcze pod koniec XX wieku przekształcenia skandynawskich terenów portowych i stoczniowych zostały w ostatnich latach w znacznym stopniu zrealizowane. Oczywiście, szczególnie ambitne projekty – w tym przebudowa Morskiego Portu Handlowego w Sztokholmie, wymagają dłuższego czasu, jednak szereg mniejszych obiektów, w tym w Kalmarze (port zastąpiony przez marinę, stocznia przez osiedle oraz za-

plecze ruchu turystycznego), czy też Helsingør (rys. 1, rys. 2 – powstała między innymi przystań rybacka adaptowana na potrzeby turystyki wędkarskiej, port turystyczny, centrum kulturalne w tym zaplecze turystyki) praktycznie ukończono. Z kolei w Malmö, niezależnie od interesującej lokalizacji miasta jako zaplecza Kopenhagi, prace budowlane związane z rozbiórką obiektów stoczniowych nadal trwają.

Rys. 1. Tereny poportowe w Helsingør wykorzystywane obecnie na potrzeby kultury i obsługi ruchu turystycznego

Rys. 2. Przebudowa terenów portowych i stoczniowych w Helsingør

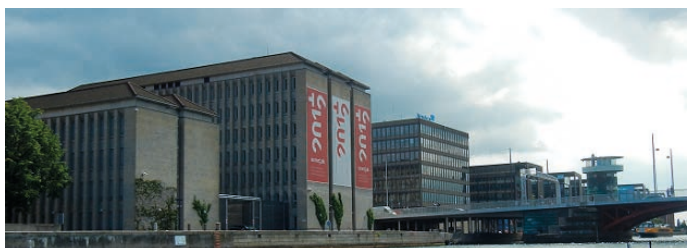
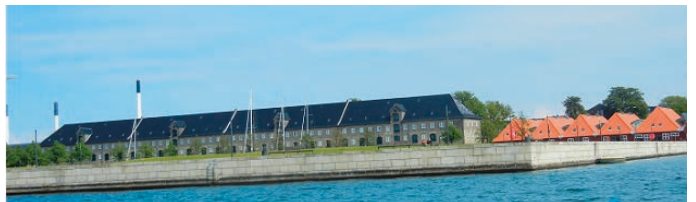

Rys. 3. Słynna kopenhaska Syrenka, niegdyś znajdowała się na wejściu do portu, obecnie centrum nadwodnego deptaku

Na szczególną uwagę zasługuje zawsze Kopenhaga, gdzie niezależnie od intensywnego rozwoju miasta oraz ogólnej tendencji do rozbudowy „w górę” władze municypalne bardzo konsekwentnie przestrzegają zasad zachowania ładu przestrzennego. Trzeba podkreślić, że ma to miejsce w sytuacji intensywnie prowadzonych prac budowlanych. Z dawnych terenów portowych pozostały praktycznie fragmenty związane z bazą marynarki wojennej, na których kotwiczy jacht królewski, Przystań Królewska oraz terminal pasażersko-promowy. Zabudowę wprowadzono również na część dawnych terenów wojskowych.

Rys. 4. Nowe obiekty monumentalne na odzyskanych terenach po porcie w Kopenhadze

Rys. 5. Nowa zabudowa (apartamenty, usługi turystyczne, biurowce) po przeciwnej stronie kanału portowego

Rys. 6. Spalarnia odpadów w Kopenhadze

Rys. 7. Elektrownia jądrowa w Lund będąca równocześnie ciepłownią dla miasta

Przystań pasażerska jest obecnie połączona ciągiem pieszym z centrum miasta, wzdłuż którego zlokalizowano szereg charakterystycznych obiektów – w tym słynna Kopenhaska Syrenka (rys. 3), pałac królewski oraz pozostałości starych fortyfikacji. Istniejące budynki zaplecza portowego zaadaptowano do nowych potrzeb (instytucje kultury, zaplecza turystyki). Na terenie tym funkcjonuje znana firma kontenerowa Maersk.

Warto zwrócić uwagę, że wprowadzając na odzyskanych terenach wykonano szereg nowoczesnych monumentalnych budowli (Biblioteka Królewska, Teatr, Opera – rys. 4), to jednak ich wysokość jest tak dobrana, aby nie tworzyły dominanty w przestrzeni. Wcześniejszą galerię rzeźby piaskowej zastąpiły tereny rekreacyjne dla mieszkańców. Analogicznie, w sposób niekolidujący z przestrzenią, zaplanowano zabudowę nabrzeży po przeciwnej stronie kanału portowego (rys. 5), przy czym budynki nie mające wartości zastąpiono współczesnymi o zbliżonych gabarytach. W taki sam sposób zagospodarowano tereny wcześniej wykorzystywane przez wojsko.

Wysoka zabudowa lokalizowana jest poza tradycyjnym centrum, przede wszystkim w rejonie sąsiadującym z lotniskiem.

Względnie blisko nabrzeża (ale poza obszarem historycznym) powstała spalarnia odpadów (rys. 6). Interesujący obiekt, który z jednej strony pełni swoją tradycyjną rolę, z drugiej jest źródłem ciepła dla nowych rejonów i jednocześnie obiektem sportowym. Na dachu spalarni wykonano sztuczny stok narciarski, co jednak nie jest aż tak zaskakujące – wcześniej wykorzystano dach filharmonii w Oslo do budowy trasy spacerowej – sztucznego lodowca.

Należy podkreślić znaczenie ciepłownictwa w krajach skandynawskich. Generalnie podejmowane są działania sprzyjające rezygnacji z indywidualnych palenisk. Spalarnie odpadów dość powszechnie traktowane są jako źródło ciepła, w mniejszych obiektach wykorzystuje się również drewno, w tym pochodzenia odpadowego. Jednak w Szwecji bardzo poważną rolę odgrywa energetyka jądrowa (według różnych źródeł wytwarza się w nich nawet 80% energii), natomiast znacznie bardziej skomplikowane jest wykorzystanie elektrowni wodnych z przyczyn meteorologicznych. Interesujące rozwiązanie przyjęto w Lund, gdzie elektrownia jądrowa (rys. 7) zlokalizowana w pobliżu portu jest równocześnie źródłem ciepła dla miasta. Poważne kontrowersje wywołuje bardzo rozbudowany w Danii system farm wiatrowych..

Prof. dr hab. inż. Ziemowit Suligowski
Politechnika Gdańska

Wspomnienie o prof. zw. dr. hab. inż. dhc. mult. Bolesławie K. Mazurkiewicz (1931 – 2017)

Pożegnaliśmy niedawno śp. Profesora Bolesława Mazurkiewicza, związanego z Politechniką Gdańską. Pozostawił po sobie imponujący i bardzo wartościowy dorobek, jako naukowiec i projektant oraz doradca i międzynarodowy ekspert w dziedzinie morskiego budownictwa hydrotechnicznego i geotechniki, a także jako ceniony nauczy-

ciel oraz działacz akademicki w krajowych i międzynarodowych uczelniach i organizacjach, wszechstronny działacz społeczny, żeglarz oraz miłośnik i dokumentator historii. Niestety, pozostawił także bolesną pustkę, którą trudno będzie wypełnić.

Bolesław Kazimierz Mazurkiewicz urodził się w Kościerzynie. Szkołę powszechną rozpoczął w 1938 roku w miejscowości Linia Zakrzewo, dokąd z Kościerzyny – jako funkcjonariusza Służby Granicznej – przeniesiono ojca Stanisława wraz z matką Bronisławą. Po perypetiach wojennych i po powrocie ojca z obozu koncentracyjnego w 1945 roku rodzina Mazurkiewiczów zamieszkała w Lęborku, gdzie w maju 1950 roku młody Bolesław zdał maturę. Potem studiował na Wydziale Budownic-

twą Łódzkiego Politechniki Gdańskiej, specjalizując się w dziedzinie konstrukcji budowlanych. Studia ukończył w roku 1956. Zanim w 1960 roku podjął pracę w Politechnice Gdańskiej, jako projektant w Zakładzie Fundamentowania, zaraz od zakończenia studiów pracował w biurach projektowych Gdańska, zajmując się projektowaniem mostów oraz innych obiektów transportu lądowego i lotniczego. Szybko rozwijał swoje zainteresowania naukowe, skupiając się na zagadnieniach hydrotechnicznych i geotechnicznych. Już w 1964 roku uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy „Stateczność gródz o podwójnej ścianie szczelnej”, a w roku 1968 stopień doktora habilitowanego w oparciu o pracę „Tarcie negatywne pali”. Rok później otrzymał nominację na stanowisko docenta w Instytucie Hydrotechniki PG. Dzięki postępującym osiągnięciom naukowo-badawczym w 1980 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1985 roku tytuł profesora zwyczajnego.

Profesorowi Mazurkiewiczowi szczególnie leżało na sercu umacnianie roli oraz znaczenia w kraju i na świecie Politechniki Gdańskiej, której był wierny do końca. W latach 1981-84 był pierwszym zastępcą rektora, pełniąc funkcję prorektora do spraw organizacyjnych, a latach 1987-90 rektorem uczelni. Od 1983 roku, aż do przejścia na emeryturę w 2001 roku, był kierownikiem Katedry Budownictwa Morskiego, jedynej o takim profilu w Polsce. Podkreślenia wymagają także znaczące zasługi Profesora w zakresie rozwijania i organizowania współpracy uniwersytetów w Polsce oraz na arenie międzynarodowej; m.in. w latach 1989-94 był członkiem Zarządu Konferencji Rektorów Europejskich CRE oraz współtwórcą i koordynatorem programu „COPERNICUS”, a w okresie 1990-2000 członkiem Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Uniwersytetów.

Działalność naukowa i zawodowa Profesora Mazurkiewicza była bardzo wielostronna. Obejmowała, najogólniej przedstawiając, wzajemne oddziaływanie budowli inżynierskich, środowiska morskiego i gruntu. Znaczące osiągnięcia w zakresie rozwoju metod obliczeniowych i projektowania konstrukcji hydrotechnicznych, występujących w portach, stoczniach, na brzegu morskim i na pełnym morzu, przyniosły Profesorowi wysokie uznanie w kraju oraz za granicą, zarówno w środowisku naukowym, jak i w przemyśle morskim. Bardzo umiejętnie łączył prace naukowo-badawcze z praktyką inżynierską, co znalazło odbicie w działalności publikacyjnej, kształceniu kadry naukowej i działalności dydaktycznej.

Dorobek publikacyjny Profesora z zakresu fundamentowania oraz projektowania konstrukcji portowych i stoczniowych, portów oraz przystani jachtowych, posadowienia platform wiertniczych i budowy rurociągów podmorskich oraz ochrony brzegu morskiego i oceanotechniki jest wyjątkowo bogaty i obejmuje łącznie około 450 pozycji, w tym 14 książek, o objętości około 4000 stron, oraz kilkanaście skryptów, o objętości około 2150 stron. Ponad połowę publikacji napisał w językach obcych, przyczyniając się do poznania i umacniania polskich osiągnięć na arenie międzynarodowej. Trudno byłoby je wymienić. Na szczególną uwagę zasługuje książka „*Design and construction of dry docks*”, dotycząca projektowania i budowy doków suchych, wydana w RFN (1980) oraz USA (1981), która należy do najważniejszych pozycji w literaturze międzynarodowej. Książka powstała w dużej części na podstawie własnych doświadczeń zebranych podczas projektowania i nadzorowania budowy nowoczesnego doku suchego w Gdyni w latach

1973-77. Unikalną pozycją w skali światowej jest „Encyklopedia Inżynierii Morskiej” (2009), w której m.in. wprowadził i zdefiniował nowe pojęcia oraz terminy, nie mające oparcia w literaturze. Wymienione książki dobrze ilustrują szerokie zainteresowania i głęboką wiedzę Profesora, jako naukowca i inżyniera oraz jako popularyzatora wiedzy.

Na podkreślenie zasługują osiągnięcia Profesora Mazurkiewicza w kształceniu kadry naukowej i inżynierskiej, na co składa się przede wszystkim wypromowanie 12 doktorów i 5 doktorów habilitowanych, z których dwóch uzyskało tytuł naukowy, oraz wykształcenie ponad 150 magistrów inżynierów. Po mistrzowsku prowadził wykłady i wygłaszał referaty na najważniejszych konferencjach międzynarodowych i krajowych, bardzo często w charakterze kluczowego referenta, zawsze z pasją i wielkim zaangażowaniem. Na uniwersytetach w Stuttgarcie, przez 25 lat, oraz w Darmstadt, przez 8 lat, prowadził regularne zajęcia z Budownictwa Morskiego, a jako wizytujący profesor wykładał także w osiemnastu wyższych uczelniach Europy i Ameryki, w tym również w ramach programu „TEMPUS” Komisji Wspólnoty Europejskiej.

Bez przesady można stwierdzić, że ślady zawodowej działalności Profesora znajdują się we wszystkich większych portach i stocznich polskiego wybrzeża oraz w wielu miejscach na świecie. Pracował m.in. jako ekspert ONZ w zakresie konstrukcji stoczniowych w Turcji, Jugosławii, Indonezji, na Kubie i na Seszelach, a doradzał także w budowie ośmiu doków suchych, m.in. w Turcji, Iranie, Indiach, Niemczech i Norwegii. Trudno byłoby nawet wymienić te prace, w których duże inwestycje, jak np. budowa II Doku Suchego w Gdyni, rozbudowa Stoczni Szczecińskiej, budowa Terminalu DTC w Porcie Północnym, Gazoportu w Świnoujściu albo Tunelu pod Martwą Wisłą, przeplatają się z mniejszymi, ale nie mniej odpowiedzialnymi, jak np. w Ustce, Łebie, Kołobrzegu, Darłowie i innych portach. Z wielu istotnych osiągnięć Profesora wyliczmy chociaż tylko te, które odnoszą się do budowy statków na pochylniach oraz wyznaczania oddziaływań hydrodynamicznych rurociągów podmorskich. W pierwszym przypadku opracowana i wprowadzona przez Profesora do praktyki metoda określania dopuszczalnych obciążeń pochylni podłużnych i poprzecznych umożliwiła znaczne, bo aż trzykrotne zwiększenie nośności budowanych jednostek w stocznich Gdańska, Gdyni i Szczecina, bez potrzeby przebudowy konstrukcji pochylni. W drugim przypadku wyniki badań Profesora w pełni wykorzystano podczas budowy gazociągu podmorskiego z pola gazowego na Bałtyku do elektrociepłowni we Władysławowie. Z inicjatywy i przy głównym udziale Profesora powstały także „Zalecenia do projektowania i wykonywania morskich budowli hydrotechnicznych” (2006), które pełnią rolę krajowej normy i są powszechnie wykorzystywane w polskiej praktyce, oraz dwa ministerialne rozporządzenia na temat warunków technicznych i eksploatacji budowli morskich.

Profesor Mazurkiewicz prowadził bardzo owocną współpracę z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowo-badawczymi. Na wymienienie zasługują długoletnie kontakty z: Państwowym Uniwersytetem Technicznym w Sankt Petersburgu i Kaliningradzie, Akademią Budownictwa i Architektury w Odessie, Instytutem Franziusa w Hanowerze, Uniwersytetami w Karlsruhe, Stuttgarcie i Darmstadt oraz w Drexel (USA), Duńskim i Szwedzkim Instytutem Geotechnicznym, a w Polsce z: Politechniką Szczecińską, Akademią Marynarki Wojennej

i Akademią Morską w Gdyni, Instytutem Morskim i Instytutem Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku. W ramach tej współpracy realizowano wiele wartościowych tematów badawczych, zakończonych m.in. publikacjami w renomowanych czasopiśmie naukowych.

Profesor był także członkiem wielu stowarzyszeń i organizacji krajowych, m.in.: Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, Komitetu Badań Morza PAN, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Morskiego, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Budownictwa Wodnego PAN, członkiem Rady Centralnego Muzeum Morskiego, członkiem Senatu Akademii Marynarki Wojennej, członkiem Rady Redakcyjnej czasopism „Rozprawy Hydrotechniczne”, „*Annual of Navigation*” oraz „Inżynieria Morska i Geotechnika”, członkiem Gdańskiego Towarzystwa Naukowego i Polskiego Komitetu Geotechniki. A na arenie międzynarodowej m. in.: wiceprezydentem EUROCOAST (*European Coastal Zone Association for Science and Technology*), delegatem Polski i wiceprezesem Sekcji Polskiej PIANC (*Permanent International Association of Navigation Congresses*), członkiem Komitetu Międzynarodowego POAC (*International Conference on Port and Ocean Engineering under Arctic Conditions*), członkiem cenionego Komitetu EAU (*Arbeitsausschuss "Ufereinfassungen"*), członkiem Komitetu Technicznego ISOPE (*International Society of Offshore and Polar Engineers*), członkiem *Hafenbautechnische Gesellschaft e.v.*, członkiem *International Society of Soil Mechanics and Geotechnics* oraz *International Association for Bridge and Structural Engineering*, członkiem *Engineering Committee on Ocean Resources*.

Szeroka i wartościowa współpraca zaowocowała wieloma dowodami najwyższego uznania. Do najważniejszych należy przede wszystkim otrzymanie pięciu doktoratów honoris causa uczelni zagranicznych, w tym Uniwersytetu Politechnicznego w Sankt Petersburgu (1989), Akademii Budownictwa i Architektury w Odessie (1995) i Uniwersytetu w Karlsruhe (1998), oraz trzech w Polsce: Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni (1997), Politechniki Szczecińskiej (1999) oraz Politechniki Gdańskiej (2007). Przypuszczam, że najwyższe wyróżnienie macierzystej uczelni sprawiło Profesorowi szczególną satysfakcję. Profesor był także członkiem kilku Akademii: Akademii Nauk Inżynieryjnych Federacji Rosyjskiej – członek zagraniczny, Międzynarodowej Akademii Inżynierii w Rosji – członek honorowy, Akademii Transportu Ukrainy – członek zwyczajny, Akademii Inżynierskiej w Polsce – członek zwyczajny, a także członkiem honorowym ośmiu stowarzyszeń krajowych i pięciu zagranicznych.

Wielkie są zasługi Profesora Mazurkiewicza dla żeglarstwa polskiego, szczególnie rozwijającego się w województwie pomorskim. Przez wiele lat był komandorem klubu jachtowego, prezesem Gdańskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego, później jego Honorowym Prezesem. Był inicjatorem powołania Rady Rozwoju Żeglarstwa Województwa Gdańskiego, zasłużonej w organizowaniu żeglarskich wypraw okołoziemskich i Międzynarodowego Stowarzyszenia Jachtów Pełnomorskich. Pomimo licznych zajęć zawodowych uzyskał wszystkie stopnie żeglarskie na czele z tytułem kapitana żegluga wielkiej jachtowej. To dzięki Profesorowi powstał Obywatelski Komitet Ochrony „Daru Pomorza” w celu zachowania żaglowca jako

symbolu polskiej tradycji morskiej, przekształcony w Towarzystwo Przyjaciół „Daru Pomorza”, któremu przewodniczył. Podobnego Towarzystwa doczekał się także statek muzeum „Sołdek”, któremu Profesor również przewodniczył. Za zasługi dla gospodarki morskiej został przyjęty w roku 2011 do grona Członków Honorowych Stowarzyszenia Kapitanów Żegluga Wielkiej.

Za swą niezwykle aktywną działalność na tak rozlicznych obszarach, a nie wymieniono wszystkich, Profesor Mazurkiewicz uhonorowany został znaczącymi nagrodami, wyróżnieniami oraz odznaczeniami. Otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski i Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2004) oraz Krzyż Wielkiego Orderu Odrodzenia Polski (2011). Ponadto m.in.: Złoty Medal za Zasługi dla Politechniki Gdańskiej (2001), prestiżowy Medal im. św. Wojciecha za szczególne zasługi dla Miasta Gdańska, nauki polskiej i światowej (2001), dwie nagrody Wojewody Gdańskiego oraz siedem nagród Ministra Edukacji Narodowej. Pragnąc zachować pamięć o Profesorze, jako wybitnym przedstawicielu nauki polskiej, Rada organizacji „Pracodawcy Pomorza” postanowiła, że najwyższa nagroda przyznawana przez środowisko gospodarcze Pomorza, PRIMUM COOPERATIO / Nade Wszystko Współpraca, będzie nosiła imię Profesora Bolesława Mazurkiewicza (sam był jej pierwszym laureatem w roku 2014).

Zgromadzenie tak imponującego i wszechstronnego dorobku oraz zdobycie tak wysokiego uznania w kraju i na arenie międzynarodowej jest dane niewielu osobom. Jak napisał Benjamin Franklin, „*jeżeli nie chcesz być zapomniany..., napisz albo rzeczy warte czytania, albo zrób rzeczy warte opisanie*”. W przypadku Profesora Bolesława Mazurkiewicza spełnione zostały obie przesłanki, dzięki szczególnemu połączeniu wielu talentów oraz niezwyklej wprost pracowitości i wytrwałości. Obszernie udokumentował zdobytą wiedzę i zawodowe osiągnięcia oraz doświadczenia, z których korzystają i będą korzystać kolejne pokolenia inżynierów hydrotechników oraz geotechników. W równym stopniu, z wielkimi sukcesami wdrożył nowatorskie rozwiązania inżynierskie oraz wspomagał realizację wielu ważnych dla gospodarki inwestycji, które przez długie lata będą z Nim kojarzone i podziwiane. Znaczenie zawodowego i społecznego dorobku Profesora dla kraju stawia Go w gronie wybitnych Polaków.

Przy wielkich osiągnięciach oraz dorobku Profesor Mazurkiewicz pozostał skromnym i bardzo ciepłym człowiekiem, otwartym i optymistycznie nastawionym do życia, rodzinnym, pełnym humoru oraz werwy. Niezwykle życzliwym i zawsze gotowym pomagać innym. Pogodą ducha oraz serdecznością emanował zwłaszcza w czasie długotrwałej i ciężkiej choroby. Nie mógł już mówić, ale wszystko, co odczuwał i chciał przekazać, można było odczytać z Jego oczu, twarzy oraz uścisków jednej tylko sprawnej ręki.

Swoimi osiągnięciami i życiem dał wspaniały przykład. Takim Go zapamiętajmy!

Poczytuję sobie za wielki dar losu, że mogłem być Jego uczniem.

Prof. dr hab. inż. Michał Topolnicki